

Planbureau publiceert Macro-economische Verkenningen:

De Stichting Planbureau Suriname (SPS) is uitgekomen met de publicatie Macro-economische Verkenningen 2004-2010. In deze editie is behalve macro-economische ontwikkelingen in de periode 2004- juni 2009, de meest recente projectie opgenomen van de economische groei voor 2009 en 2010. Aan de orde komt de ontwikkeling van onder meer de productie, de overheidsfinanciën de staatsschuld, de betalingsbalans, lonen, prijzen en koopkracht.

Het Bruto Binnenlands Product tegen basis- en marktprijzen, relatieve aandelen sectoren en macro-economische grootheden 2004 - 2010

Omschrijving	2004	2005*	2006*	2007*	2008*	2009**	2010**
Groecijfers in procenten:							
BBP mp (1990) formeel en informeel	8.4%	4.5%	3.8%	5.2%	5.2%	3.4%	4.0%
Primaire sector (agrarisch en mijnbouw)	12.0%	4.1%	6.4%	11.9%	0.1%	0.7%	0.8%
Secundaire sector (industrie, nutsvoorz. en constr)	10.4%	8.2%	4.1%	3.7%	1.5%	4.0%	4.7%
Tertiaire sector (dienstverlening)	6.1%	7.5%	3.1%	3.9%	6.8%	4.0%	4.4%
Informele sector	9.6%	-6.9%	3.6%	5.4%	9.2%	3.0%	4.6%
Relatieve aandelen sectoren in BBP tegen basispr. formeel en informeel							
Primaire sector	15.1	15.8	16.0	16.8	17.3	17.2	16.7
Secundaire sector	25.4	26.9	28.4	28.8	29.3	27.3	27.4
Tertiaire sector	43.4	41.8	39.9	39.0	37.7	41.1	41.3
Informele sector	16.1	15.5	15.7	15.4	15.8	14.4	14.6
Totaal	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Macro-economic aggregates, formeel en informeel (x SRD 1000)							
Bruto Binnenlands Product (basisprijzen)	3627656	4446715	5241679	6002021	7515309	7027689	7356018
Bruto Binnenlands Product (basisprijzen; 1990=100)	4865	5071	5265	5539	5828	6025	6269
Bruto Binnenlands Product markt prijzen	4057509	4899944	5844908	6652571	8325851	7894689	8246018
Bruto Binnenlands Product markt prijzen (1990=100)	5247	5479	5688	5983	6291	6504	6767
Bruto Nationaal Inkomen (markt prijzen)	3884408	4787152	5694375	6675515	8383397	7945369	8296698
Beschikbaar Inkomen	3922110	4848700	5794823	6892080	8626369	8190089	8541418
Nationaal Inkomen per capita in SRD	7882	9602	11293	13090	16214	15215	15730

Bron: Algemeen Bureau voor de Statistiek, (2004-2008), Stichting Planbureau Suriname (2009 en 2010)

Bewerking: Stichting Planbureau Suriname

*) Voorlopige cijfers, **) Projecties

Uit de analyse blijkt dat in de evaluatieperiode 2004-2008 de gemiddelde economische groei inclusief de informele sector 5,4% bedroeg. De groei in 2008 is geschat op 5,2%. De groei-verwachting voor 2009 en 2010 ligt respectievelijk rond de 3,4% en 4% . De informele sector heeft gemiddeld over de periode bekeken een aandeel in het BBP van ca.15% en de groeiverwachting voor 2009 en 2010 is respectievelijk 3% en 4,6%. In bovenstaande tabel zijn samengestelde cijfers opgenomen, waarbij het BBP groecijfer is opgesplitst in de primaire, secundaire, tertiaire en informele sector. De tabel geeft ook de relatieve aandelen van deze sectoren binnen het BBP aan. De primaire sector heeft het minste aandeel in het BBP. De sector met het grootste aandeel is de tertiare sector (dienstverlening) met een gemiddelde over de periode 2004-2010 van 40%.

Het aandeel van de informele sector ligt in de evaluatieperiode rond de 15%. De groei houdt gelijke tred met die van de formele sector, evenwel met uitschieters in 2004 (9,6%), en 2005 (-6,9%). Voor 2008 is een groei van 9,2% berekend ten opzichte van 5,2% voor de formele sector.

De groei van 2004-2008 wordt wat de formele sector betreft hoofdzakelijk toegeschreven aan wat betreft primaire sector: mijnbouw, de secundaire sector: mijnbouwverwerking, bouw en constructie en nutsvoorzieningen en de tertiaire sector: (transport, opslag en communicatie, handel, hotels en restaurants).

De sectoren in de formele sector die een positieve invloed hebben gehad op het groeicijfer van 2008 zijn: handel, hotels en restaurants en binnen de secundaire sector waren dat voornamelijk Constructie en Nutsvoorzieningen. De primaire sector was in 2008 marginaal, mede vanwege een daling van de groei in de visserijsector van 19,4% en een lagere groei in de agrarische en de mijnbouwsector.

De recente groeiverwachting voor 2009 (3,4%) en 2010 (4,0%) is een verbetering ten opzichte van eerdere projecties respectievelijk (2,7% en 1%) in onze publicatie Outlook (augustus 2009). Dit is het gevolg van enerzijds positievere productiecijfers vergeleken met de eerder ontvangen cijfers in de periode juli-augustus 2009, en anderzijds aanvullende nieuwe productiecijfers uit sectoren waarvan eerder geen informatie beschikbaar was voor 2008, 2009 en 2010.

Zo blijkt dat in de agrarische sector de rijst- en bacovenproductie in 2008 respectievelijk 7% en 30% hoger lag dan volgens eerder ontvangen data. Voor 2009 is de productieverwachting voor rijst ca. 28% hoger dan in 2008, terwijl de bacovenproductie voor 2009 25% lager zal liggen dan in 2008. In 2010 is de groeiverwachting 5% voor rijst en 17,5% voor bacoven.

Voor de mijnbouwsector ligt de geschatte productie van aluinaarde 40% lager in 2009 en 2010 ten opzichte van 2008. De goudproductie zal in 2009 met ca. 3,7% toenemen en in 2010 met 5,4%. De aardolieproductie groeit in 2009 met 3,1% en blijft op hetzelfde niveau in 2010. De constructiesector groeit met respectievelijk 7,3% in 2009 en 8,1% in 2010, en de handel met ca. 9,3% in 2009 en 9,8% in 2010. De nutsvoorzieningen groeien met respectievelijk 6,4% en 6,3% in 2009 en 2010.

Ondanks de verbeterde groeiprojecties, is het raadzaam voorzichtig om te springen met de loonsom bij de overheid. Volgens de laatste realisatiecijfers bij het ministerie van Financiën, blijkt dat tot en met oktober 2009 SRD 802 mln is uitgegeven aan de loonsom exclusief pensioenen, en de schatting voor heel 2009 bedraagt ca. SRD 962 mln. In 2008 is er ca. SRD 758 mln exclusief pensioenen uitgegeven aan lonen en salarissen. Een voorlopige schatting voor FISO 2 wijst op een extra SRD 130 mln in 2010 exclusief pensioenen, dus een totaal bedrag van SRD 1092 mln. Dit zal leiden tot een financieringstekort van ca. 5% van het BBP in 2010, terwijl de norm van deze ratio (financieringstekort / BBP) 3% is.

Deze norm wordt door het ministerie van Financiën gehanteerd en is overgenomen van de landen binnen de Europese Unie. In de rest van de wereld is deze norm ook gangbaar.